

lettere og liblige Heste kunne møde en saadan Maskine, uden at der er Fare for, at de skulle blive slye. Man maa erindre, at de jydskke Heste, i det Mindste Bøndernes Heste, ofte staae i hele Uger, ja i Maaneder, uden at komme ud af Stalben længere end til Vandtruget, ja dette staaer endogaa ofte i selve Stalben. Saadanne Heste ere gjerne faade og vanstelige at regjere, og der vil uden Tvivl være ikke ringe Fare forbundet med at føre dem mod de omhandlede Maskiner. For at Udvalgets Fleertal skulde oversee de Ulemper, som kunne være forbundne dermed, maatte vi have et Project for os, der lovede et sikkrere Udbytte, end det forekommer os at være Tilfældet med det nærværende.

M. P. Bruun: Der er en Døphsning, jeg skulde tillade mig at udbejde mig af det ærede Udvalg, nemlig med Hensyn til § 1. Naar der deri er Spørgsmaal om Eneret til Benyttelsen af saadanne Sporveie, saakaan det jo ikke forstaaes anderledes, end at denne Eneret maa være til at benytte Sporene, saaledes at ingen Anden kan have Lov til at kjøre paa dem. Det forekommer mig at fremgaae aldeles klart af Ordene, og jeg skulde ikke have reist Tvivl derom, hvis jeg ikke havde hørt en forstjellig Mening udtalt derom, nemlig den, at Andre nok kunde kjøre paa disse Spor, men at Vedkommende, der havde Eneret, maatte have Fortrinsret, saaledes at man skulde kjøre afveien for ham. Det er denne Udtalelse af en forstjellig Mening, der bevæger mig til at fremsætte dette Spørgsmaal; thi det vil bewirke, at der vilde være endnu mere Grund for mig til at stemme for Udkastet, hvis Meningen med at give en saadan Ret er den, at det kun er en Fortrinsret. Jeg har nemlig haft nogen Tvivl med Hensyn til § 1. Jeg kjender nok Anvendelsen af Sporveie i Nærheden af Havne til Benyttelse ved store Havnetransporter, men jeg har aldrig seet dem anvendte til Personbefordring i befærdede Gader. Naar imidlertid en saadan Sag er underagt af kyndige Mænd, og naar de, efterat have gjort sig nøie bekjendte med Forholdene paa Steder, hvor de anvendes, udtale en aldeles bestemt Mening, ikke alene for Anvendeligheden, men ogsaa for Hensigts-

mæssigheden, mener jeg, at den, som ikke kan begrunde sin Mening paa en nøiere Sagkundskab, maa være varsom med at reise Modstand mod et saadant Forslag. Uagtet jeg altsaa, som sagt, nærer nogen Tvivl og har fundet denne bestyrket ved nogle Udtalelser i et Dagblad for nogle Dage siden, skal jeg alligevel stemme for Forslaget; men der vilde være endnu større Opfordring for mig til at stemme derfor, dersom Meningen er, at der skal gives, ikke en Eneret, men en Fortrinsret, i hvilket Tilfælde altsaa Ordene i Lovudkastet maatte lyde noget anderledes. Med Hensyn til det andet Spørgsmaal, Spørgsmaalet om § 2, skal jeg slutte mig til det ærede Mindretal; jeg har mindre Frygt for de Ulemper, der derved kunne finde Sted, end for dem, der kunne foranlediges ved § 1, navnlig naar den Tilføining vedtages, som det ærede Mindretal foreslaaer. Jeg troer ogsaa, at det kan være ganske hensigtsmæssigt, at de forstjellige Systemer blive prøvede ligeoverfor hverandre. Det er nemlig, som man vil see, to heelt forstjellige Systemer, som komme til Anvendelse efter Lovforslagets to Paragrapher; i det ene Tilfælde søger man at gjøre Veien, som skal benyttes, saa fuldkommen som mulig, og tager den mindre gode Dristskraft; i det andet Tilfælde siger man: Vi tage Veien, som den er, men anvende en ny Dristskraft derpaa. Jeg troer, at det kan være ganske godt, at de to Systemer komme til Sammenligning med hinanden.

Indenrigsministeren: Hvad først de i § 1 omhandlede Sporveie angaaer, troer jeg, at den ærede sidste Taleer vistnok beed, om han end ikke har seet det, at de i en meget betydelig Udstrækning ere komne til Anvendelse, navnlig i Amerika. Jeg skal eksempelvis nævne, at ifølge officielle Opgivelser er der alene i New-York paa 9 saadanne Linier nedlagt en Capital af 12,590,000 Rd., at de befæres med 438 Vogne, og et Hesteantal af 2,839, og at Antallet af de Passagerer, der have benyttet disse Linier, der gaar igjennem de meest befærdede Gader, er fra Aaret 1855, da det udgjorde 24,000,000, indtil Aaret 1859 steget til 39,201,719, hvilket synes at tyde paa, at det er en Foranstaltning, som har vist sig i allerhøjeste Grad